

Meningsfæller, naar de ikke præcis delte ogsaa hans religiøse Anskuelse, hvorimod han saa dejligt kunde gaa i Forbøn hos de Store for en Slægtning, der gjorde Halløj baade med al religiøs og politisk Overbevisning og ikke engang lod sine Børn døbe.

Da Taleren sluttede, udeblev den sædvanlige Meningskamp. Efter at en bragende Storm af Haandklap havde fulgt ham ned af Talerstolen, bredte der sig en ildevarslenende Stilhed over Salen. Præstens Venner sad paa Gløder. Alle Øjne stod paa Stilke og var rettet mod ham i glad eller febermørk Spænding. Det var ikke til at tage fejl af, at Øjeblikket var afgørende. Han følte det selv. Det stod ham klart, at det denne Gang var hans Pligt at svare.

Han gjorde det — ikke uden jesuitisk Snildhed — paa den Maade, at han mindede om sit Forhold til en anden Slægtning, nemlig selve Farbroderen Tyge. Han erklærede, at den enslevske Aand var den Fjende, der skulde nedkæmpes, i hvilken Skikkelse den saa aabenbarede sig; at det var Oprørets og Fornægtelsens onde Aand, der skulde fordømmes og bekriges lige skaanselsløst, enten den ytrede sig som politisk Tøjlesløshed eller som en samvittighedsløs Eksperimenteren med Medmenneskers legemlige og aandelige Sundhed. Og i denne Kamp kendte han — hvad han tidligere havde vist — hverken Personsanseelse eller Familjehensyn.